

V sred. veku je bila Vinica utrjena z močnim obzidjem in Valvazor piše, da je niso Turki nikdar zavzeli. Med ljudstvom še sedaj živita dve zgodbi izza časov turških vdorov. (o postanku božje poti na Žežlju).

Postanek Vinice se zgod. ne da točno dognati. Gotovo je, da je bila za časa turških napadov močna trdnjava. U je namreč bil najlažji prehod čez Kolpo iz Hrvatske na Kranjsko. Vinica je imela tudi svoj grb- ptič "g rajf" z razprostrtimi perutmi drži v krampljih grozd. Ta grb se je ohranil na štampiljki viniške občine do 1.1924.

Poleg farne c. je bila nekoč rimska trdnjava. V tem pričajo razne izkopanine in ostanki utrdb. Tanes stoji na razvalinah vas Gulin.

Grabišče starih Keltov na Slemihah je dala prekopati vojvoda Meklenburška 1.1908

Slike: Vinica v Valvasorjevem času
pogled na Vinico iz jugozap.

Il.Slov.1931, L.VII, št.11.str.87 - 89.

Veliki altar. Slika Pevišanje sv.križa. Pekrajina s fantastičnim gradom na desni, na sredi Helena, ki postavlja križ, na levi pa skupina dostojanstvenikov s cesarjem Konstantinom na čelu, zraven veliki duhoven /?/ in bradat cerkveni dostojanstvenik, ki je s cesarjem v živahnem razgovoru. V ozadju oseba, ki gleda skozi neke vrste povečevalne stekle na nju. Podpis na desni spodaj: Ant: Cebeij Pinx. MDCCCC. Nad križem sv.Trojica. Skupina na levi dobra, Kristus in Bog oče zgoraj nekolicke lesena. Nežen esenčen obraz ima paž, ki drži plašč kralju Konstantinu. Ta najbolj spominja na poznejšega Cebeja. V obrazih očividni shema.

Prezbiterij je gotski, rebra z dvema okroglima sklepnikoma. Prevlečeno je vse tako z beležen, da se forme več ne razločijo. Ladja je mogoče tudi še stara a ima novejši grob sved na lesenem opazu. Poprej mogoče raven lesen strop.

V južnem stranseku altarju je slika sv.Ignacija, obdanega od dveh kleččih mož in dveh strežnikov. Delo po kompoziciji srodne Cebeja, po obdelavi pa velike bolj grobe in velikopetne. Čas odgovarja, mogoče kak njegov tovariš.

Veliki altar iz srede 18.stel.

V župnišču je ohranjena slika Matere božje iz sev, stranskega altaja /Brezmadežna/, ki je delo iste roke kot sv.Ignacij.

stila xxx. 5.6.25

Na vseh slikah krepiran firnež, drugače se dobre. Marija je za muža j
kot primer flott slikarije deslej nežane roke srede 18.stol.

Sev.zap. ogel se je opasno posedel. Prezbitarij ima gotski pristrešen
zidec.

Stele XXXI, 5.6.25.

Postanek viniške ž.c. ni točno znan. Gotski prezbitarij je prvoten. ⁺od
ometom gotске freske. Gruden: Zgod. Slov. naroda pravi, da je 1.1228
ustanovil oglejski patriarh Bertold podružnico na Vinici, ki je bila pride=
ljena župniji Črnomelj.

Najstarjše ohranjene matrice segajo v 1.1679. zelo verjetno p je , da
je fara starejša, ker je verjetno, da so pogosti požari farne matrice uničili
Dva velika požara 1.1874 in 1888. Pri drugem požaru sta tudi zgorele vasi
Golek in Podklanec.

Slike: pren vljena ž.c.

Ogrinova freska "Poveljanie sv. riža" na stropu ž.c.

notranjščina ž.c.

11.Slov.1931.L.VI⁺, št.11. str.87 - 89.

V listini iz 1.1337 se omenja c. v Vinici, ki je že imela lastnega duhovna.

Zg.Danica, 1.1864, str.191.

Tkalčičev zbornik "liber statutorum" iz l.1354 omenja ž.c.v Vinici(Vinicha) z naslednjimi podružnicami: kapela sv. trojice - Preloka

Zg.Danica, l.1905, str. 7.

L.1337 se cerkev omenja kot podružnica črnomeljske župnije. Isto omenja listina iz l.1379.

L.Podlogar Kronika mesta rnomlja, l.1906, str.34,37.

l.1334. se ~~xxx~~ cerkev omenja kot žup. cerkev.

J.Barle:Nekoliko podatkov za zgod. belokranjskih župnij, IMK XI., 1901.
str.50.

1337. 16. m. Octobr. V ind. Goriciae. Johannes Comes Goritiae et Tyrolis... nolum facimus... quod nos FF. Dom. Theoton. in Laibaco omnes homines bona et ecclesias ipsorum universas, in quibus ipsi FF. sunt veri et legitimi possessores, situatas super Marchia et in Motlica, videlicet Eccl. St. Petri in Czernoemel cum filiabus ejusdem. Eccl. infra scriptis, quae sunt Eccl. St. Mariae in Insula juxta novum forum, Ecclesiam S. Martini prope Culpam, Ecclesiam St. Crucis in Wentz et Ecclesiam St. Stephani sub monte hiemo... in nostram Protectionem recepimus. Duellius pars III. p. 115.

G. Kozina: Zur Geschichte des deutschen Riiter-Ordens in Krain.
MHVK. October 1862. str. 79.

Vinica - ž.c.sv. Križa

4.

Opis cerkve, površna skica tlorisa prezbitarija. Omemba Cebejeve slike in
1.MDCCC

M.Zois, korespondent C.K. 6.6.1915, 24.120

"

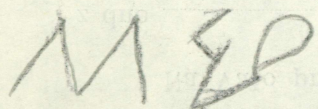
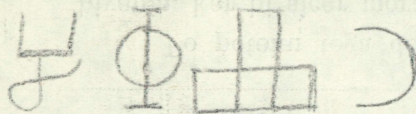
7.1913, 24.121, 24.40-42

VINICA, -grad, *Kapela*

Kapela v pritličju. Prezbitერიj ima zaključek iz treh stranic esmeroketa. Sved z dvema okroglimi sklepnikoma je rebrast. Rebra razmeroma mečna, žlebaste izpedrezana od strani.

Prišiljen, a geteve prizidan sprednji prester, več ali manj kvadrat s preprestim ebekom. Vzdana dva kama z napisi. Zgornji napis je v glagolici.

1556

Drugi kamen predstavlja v ščitku bradate glave z delgimi, ušesa pokrivaječimi lasmi. Nimba ni videti. Glava strehe en face. Kristus/?/ Na desno od tega pelja je napis v getici:

a. m. cccc L

X X I I /mogoče tudi u/ in znak } torej:

X X I I } /lahke je tudi u = 6 /

Kapela ima zunaj zokel s pristrešenim zidcem in treje šilastih visokih, v spodnjem delu deloma zazidanih oken. Nad nje ima stavba v isti tristrani esmeroketni obliki dvenadstrepni nadzidek.

Nad vrati z napisi je ohranjeno velike šilaste okne s kamenitim okvirjem, bogate profilirane z žlebom in profilem hruškastega prereza.

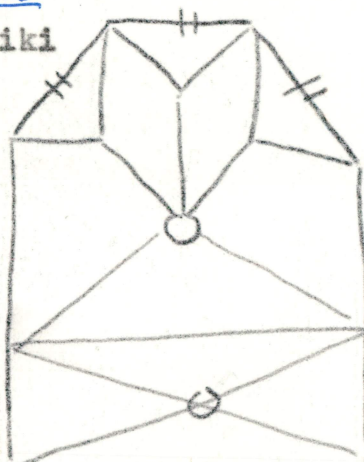

približno

Stele XXXI, 5.6.25.

Slike: še ohranjeni stari most pri viniškem gradu
grb nad vrati gradu
dst. nkiviniškega gradu.

Grajska kapela
okrogli sklepniki

3 zelo ozka šilasta okna razmeroma
visoka. Rebra slone brez
kenzol na stenah.

4. Slov. 1931 L. VII. 87-89

Rebra so zelo daleč ozko profili-
rana z dolgim žlebom in ozkim
hrbtom. bešena kupola v ladji je
novejša

Napis nad vhodom je: ad MCCCCLXXII
zraven ščitek z bradato frontalno
glavo. Nad tem drug kamen z letn.
1556, pod tem ista letnica glagol-
ske in pod tem

Nad tem vhodom v nadstr. je

prišiljen portal, ki je vodil
verjetno v zgornjo kapelo.

Prezbiterij ima podzidek do nad-
stropja, skrbno iz klad zidane
ogle. Nad tem se zidava spremeni,
ni več tako pravilna in gre nedvomno za nadzidavo. Okna so v spodnjem
delu zazidana.

V spodnji kapeli, ki je še ostro konto zidana, verjetno ni bilo oboka, ampak samo stropi.

Problem grajske nadstropne kapele

Stele, XXIIIA, 1929, na priloženih
lističih

Opis gradu in kapele.

M.Zois, korespondent C.K. Julij, 1913, zv.121
str.42-44